

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Regionaalarengukomisjon

2.3.2010

TÖÖDOKUMENT

Majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse saavutamine – eeldus globaalse konkurentsivõime saavutamiseks?

Regionaalarengukomisjon

Raportöör: Petru Constantin Luhan

Sissejuhatus

Käesoleva töödokumendi eesmärk on anda taust raportile pealkirjaga „Majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse saavutamine – eeldus globaalse konkurentsivõime saavutamiseks?“ Käesolev dokument selgitab ka raporti koostamise peamist metoodikat, samuti küsimusi, millele raportööri arvates tuleks vastata. See sisaldab peamisi aspekte, mis esitatakse ja analüüsitakse eelraportis.

Raport käivitab Euroopa Parlamendis arutelu ühtekuuluvuspoliitika tuleviku juhtpõhimõtete ja sisu üle, samuti selle üle, kuidas peaks majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus toetama EL 2020 eesmärke.

Kuna raportöör arvab, et raporti pealkiri võimaldab laialdast lähenemist, soovib ta lähemalt selgitada raporti kahte aspekti:

- selle eesmärk on analüüsida väljavaateid ELi konkurentsivõimeliseks majanduskasvuks globaalsel tasandil;
- analüüs keskendub kahele valdkonnale, nimelt majanduslikule konkurentsivõimelisusele ja infrastruktuurile, ning pöörab erilist tähelepanu kaheteistkümnele kõige uuemale liikmesriigile.

Raporti eesmärk

Aruanne esitatakse lähtuvalt Euroopa Parlamendi eesmärkidest ja rakendatavatest otsustusviisidest, mis arvestavad Parlamendi seitsmenda ametiaja tegevustega. Raporti „Majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse saavutamine – eeldus globaalse konkurentsivõime saavutamiseks?“ koostab regionaalarengu komisjon, see ei ole oma olemuselt seadusandlik dokument ja selle esitab komisjonile määratud raportöör.

Præguses majanduskriisi ja globaliseerumise olukorras ning olukorras, kus tuleb toime tulla riiklikul ja regionaalsel tasandil esilekerkivate väljakutsetega ning seoses vajadusega valmistada ette ELi uus programmiperiood alates 2014. aastast, on vajadus konkreetse analüüsi järele, mille eesmärgiks on seada suunised, mida tuleb järgida, et Euroopa Liit saavutaks globaalsel tasandil konkurentsivõimelise majanduskasvu.

Raportis tehakse ettepanek uurida, milliste meetmetega ja millest lähtudes saab Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika kolmes (majanduslikus, sotsiaalses ja territoriaalses) valdkonnas Euroopa majanduse globaalsele konkurentsivõimelisusele kaasa aidata.

Samuti püüab raport tuvastada tõhusad ja sobivad vahendid, et määratleda ühtekuuluvuspoliitika sisu järgnevas programmiperioodiks 2014–2020, selleks et saavutada EL 2020 eesmärgid.

Allikad

1. Euroopa Parlamendi resolutsioonid ja raportid

- Euroopa Parlamendi 24. märtsi 2009. aasta resolutsioon parimate tavade kohta regionaalpoliitikas ja takistuste kohta struktuurifondide kasutamisel (2008/2061(INI)) - P6_TA(2009)0156
- Euroopa Parlamendi 21. oktoobri 2008. aasta resolutsioon valitsemise ja partnerluse kohta riiklikul, piirkondlikul ja projekti tasandil regionaalpoliitika valdkonnas (2008/2064(INI))
- Raport territoriaalset ühtekuuluvust käsitleva rohelise raamatu ja ühtekuuluvuspoliitika tulevase reformi üle toimuva mõttevahetuse hetkeseisu kohta (2008/2174(INI)), raportöör: Lambert van Nistelrooij regionaalarengu komisjonist
- Raport majanduslikku ja sotsiaalselt ühtekuuluvust käsitleva neljanda aruande kohta (2007/2148(INI)), raportöör: Ambroise Guellec Regionaalarengu komisjonist

Samuti on äärmiselt oluline:

- Aruanne ühtekuuluvuspoliitika reformimise kohta – piirkondlik lähenemine Euroopa Liidu väljakutsete ja ootustega toimetulemiseks; Fabrizio Barca koostatud sõltumatu raport regionaalpoliitika voliniku Danuta Hübneri tellimusel, aprill 2009

Ülalnimetatud allikate abil saab analüüsida ettepanekuid, mis puudutavad viise, kuidas ühtekuuluvuspoliitika peab reageerima väljakutsetele, mis on seotud Lissaboni strateegia eesmärkide täitmisega ja EL 2020 strateegia tulevikuga.

2. Euroopa Parlamendi tellitud uuringud:

- Ühtekuuluvuspoliitika pärast 2013. aastat, Euroopa Parlament, struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika üksus, PE 408.970, veebruar 2009
- Lisandväärtuse analüüs seoses EL struktuurivahendite rahastamisega, Euroopa Parlament, Liidu sisepoliitika peadirektoraat, PE 419.107, juuni 2009

Raportöör juhib tähelepanu regioonide kasvanud rollile tuleviku Euroopa ülesehitamisel ja analüüsib sellega seotud probleeme globaliseerumise ja majanduskriisi kontekstis.

3. Euroopa Komisjoni eduaruanded

- Neljas aruanne majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse kohta, KOM(2007)273
- Majanduslikku ja sotsiaalselt ühtekuuluvust käsitlev viies eduaruanne - KOM(2008)371

- Majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust käsitlev kuues eduaruanne - KOM(2009)295

Komisjoni aruanded tutvustavad ühtekuuluvuspoliitika mõjusid rahvuslikul ja regionaalsel tasemel, samuti selle üliolulist rolli mõnedes majandusliku ümberkorralduse sektorites regionaalse arengu taustal.

4. Komisjoni teatised

- KOM(2009)617 - Kahekümmes aastaaruanne struktuurifondide rakendamise kohta (2008)
- KOM(2008)301 - Programmiperioodiks 2007–2013 kavandatud ühtekuuluvuspoliitika strateegiaid ja programme käsitlevate läbirääkimiste tulemused
- KOM(2009)647 - komisjoni töödokument - Konsulteerimine tulevase ELi 2020. aasta strateegia üle

Regionaalsete ebavõrdsuste vähendamine kui konkurentsivõime ja teadmispõhise majanduse edendamise tingimus on olnud ELi peamiseks huviks. Riiklik strateegiline raamistik (NSRF) seadis paika seda tüüpi tegevuspõhimõtetest kasu saavate liikmesriikide prioriteedid ja vajadused.

5. Esitatakse ka Euroopa Investeerimispannga andmed, mis näitavad valdkondi, mille jaoks regioonid ja liikmesriigid on laenu võtnud.
6. Samuti viiakse läbi Regioonide Komitee ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuste põhjalik analüüs.

Kuni raporti lõpetamiseni lisatakse järgnevates etappides andmeid struktuurifondide ja ühtekuuluvusfondide kasutamisest 2007-2013. aastate programmiperioodi ajal (avaldatakse komisjoni poolt).

7. Globaalne konkurentsivõime raport 2009–2010 (Maailma Majandusfoorum)

Globaalne konkurentsivõime raport aitab kaasa majanduskasvu faktorite paremale määratlemisele ja seletab, miks mõned riigid on oma kodanike sissetulekutasemete tõstmisel ja nende võimaluste edendamisel edukamad kui teised. Aruanne määratleb globaalse konkurentsivõimelisuse juhendite kogumi, tegevuspõhimõtete ja tegurite kaudu, mis määravad riigi produktiivsustaseme. Autorid väidavad, et globaalset konkurentsivõimet mõjutavaid tegureid on kaksteist ja analüüsivad neid iga riigi kaupa.

Erilist tähelepanu on pööratud järgnevale:

- Komisjoni personali töödokument REGIOONID 2020 - hinnang EL regioonide tuleviku väljakutsetele, SEK(2008)

- *Jõukamate regioonide ühtekuuluvuspoliitika tulevik (Iain Begg)* – lühiülevaated regionaalsete uuringute ja näitajate kohta, esitatud Regionaalpoliitika peadirektoraadi poolt märtsis 2009

Metodoloogia

Lähtudes eelnimetatud dokumentide andmetest ja pidades silmas, et regioonide komitee vaatab hetkel läbi hulka ühtekuuluvusteemalisi aruandeid, analüüsib raportöör järgnevat:

- 1) seoseid ühtekuuluvuspoliitika, selle sisu ja EL globaalse konkurentsivõime vahel;
- 2) vajadust edendada majanduslikku konkurentsivõimet, säilitada seda sobivate infrastruktuuri vahendite kaudu, mis oleksid kõigis ELi regioonides samasugused, ja oleksid aluseks globaalsele konkurentsivõimele.

Lähtekohaks on analüüsida prioriteete, mis kaksteist uut liikmesriiki on määranud riiklikus strateegilises raamistikus, ja peamisi valdkondi, milleks nad on küsinud finantseeringuid struktuurfondidest ja ühtekuuluvusfondist ning võtnud laenu Euroopa Investeerimispanngast. Lisatakse ka detailid, mis on seotud asjaoluga, et Ida- ja Lõuna Euroopa regioonid on globaliseerumisest ja majanduskriisist kõige rohkem mõjutatud.

Nende väljakutsetega tegelemiseks ja EL2020 ja Euroopa Liidu globaalsele majanduslikule konkurentsivõimele kaasaaitamiseks teeb raportöör rea ettepanekuid vahendite kohta, mille abil ühtekuuluvuspoliitika aitab tulevikus säilitada ELi majanduslikku ja sotsiaalset arengut.

Taust

Globaliseerumise, kliimamuutuste ja väheneva rahvastiku taustal on regionaalne ebavõrdsus peamine laienenud ELi mõjutav probleem. Aastaks 2020, nagu on öeldud dokumendis KOM(2009)647, on Euroopa Liidu eesmärgiks uus jätkusuutlik sotsiaalne turumajandus, mis on senisest arukam ja keskkonnasäästlikum, kus meie jõukus tuleneb innovatsioonist ja ressursside paremast kasutamisest ja mille peamiseks sisendiks on teadmised.

Raporti taust põhineb kahel teguril:

1. Euroopa tuleviku ülesehitamine sõltub jätkuvast ühise ühtekuuluvusaluse olemasolust, mis kindlustab arengu regionaalse ebavõrdsuse vähendamise ja peamiste prioriteetide edendamise kaudu. Eeldusel, et laienenud EL hõlmab erinevaid arenguastmeid ja seeläbi ka erinevaid vajadusi, peavad prioriteetid olema igale regioonile **eriomased**. Ühtekuuluvuspoliitika peab tagama paindliku raamistiku, mis kohandub erinevatele lähtekohtadele ning regionaalsetele ja riiklikele eripäradele, eesmärgiga soodustada arengut, põhinedes vastastikuse täiendamisel ja kasutades kõige tõhusamaid võimalikke ressursse. Samuti on vajalik tagada sobiv tasakaal loovuse ja innovatiivsuse ning teiste tegevuspõhimõtte vahel
2. ELi globaalne konkurentsivõime on saavutatav, määratledes piirangud ja takistused ja realistlikud arenguväljavaated, mis lubavad Euroopa Liidul olla maailmas eeskujuks.

Esialgset ettepanekud

Käesolevas töödokumendis on raportöör seadnud paika raamistiku, mille ta esitab oma raporti jaoks.

Järgmised aspektid on üliolulised:

- tutvustada ülemaailmsel tasandil kasutatavaid majandusliku konkurentsivõime hindamise kriteeriumeid;
- tutvustada iga uue kaheteistkümne liikmesriigi prioriteete ja valdkondi, mille jaoks nad on taotlenud finantseeringuid struktuurifondidest, ühtekuuluvusfondist või võtnud laenu Euroopa Investeerimispanngast;
- riiklike ja regionaalsete vajaduste vastavus infrastruktuuri arengu valdkonnas eesmärgiga tõsta Euroopa majanduslikku konkurentsivõimet kui globaalse konkurentsivõime alust;
- ettepanekud mitmete tuleviku ühtekuuluvuspoliitika elementide osas EL2020 taustal.

Raportööri esialgne seisukoht

Raportöör on arvamusel, et programmiperiood 2007–2013 on näidanud, et läbi eelisseisus riikide poolt seatud ühtekuuluvuspoliitika eesmärkide näevad kaksteist uut liikmesriiki infrastruktuuri kui vajalikku vahendit (*sine qua non*) majandusliku konkurentsivõime tõstmiseks. Euroopa Investeerimispanngalt on laenu küsitud infrastruktuuri, keskkonna ja sotsiaalse ning majandusliku arengu valdkondades, Raportöör väidab järgnevalt, et jätkuvalt on vaja investeerida rohkem infrastruktuuridesse, eriti praeguses olukorras, kus need liikmesriikide regioonid on kriisist kõige rohkem mõjutatud, olles samas ka väga tundlikud globaliseerumise suhtes. Areng saab neis regioonides toimuda ainult siis, kui nad omandavad infrastruktuurid, mis tagavad ligipääsetavuse, sotsiaalsed ja hariduslikud teenused tasemel, mis on kõigi Euroopa Liidu kodanike jaoks tavapärane. Suurt tähelepanu pööratakse vahenditele, millega kindlustada kestav keskkonnakaitse ja säästev areng.

Menetlus

Käesoleva dokumendi üle arutletakse regionaalarengu komisjoni koosolekul, mis toimub 17. ja 18. märtsil 2010. aastal.

Raportöör kutsub kõiki komisjoni liikmeid üles käesoleva töödokumendi üle peetavas debatis aktiivselt osalema ning oma ideid, arvamusi ja ettepanekuid edastama.

Täielik analüüs esitatakse eelraportis.